

Перелік посилань

1. Економічна правда [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/news/>
 2. Концепція державної програми розвитку інноваційної інфраструктури [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua>
 3. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. – К.: Держкомстат, 2008.
 4. Office of Management and Budget, Circular No. A [Електронний ресурс]. – 11, Max Schedule C.– Режим доступу : www.NSF.gov.
 5. Режим доступу: www.booz.com/.../Beyond-Borders-Global-Innovation-1000.pdf
-

Кожмяченко О.О.

ст. викладач НТУУ «КПІ»

Сімчера О.І., Войтова М.І.

студентки ФММ, НТУУ «КПІ»

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

У статті розглянуто проблеми управління інноваційною діяльністю машинобудівних підприємств та їх роль в економічному зростанні та інноваційному розвитку України. Проаналізовано основні напрямки інноваційного розвитку машинобудівних підприємств та основні шляхи збалансування цих напрямків. Обґрунтовано необхідність державної підтримки інноваційної діяльності в Україні. Із використанням здобутих результатів сформульовані висновки та пропозиції щодо стимулювання інноваційних процесів на підприємствах машинобудування.

The article considers the problems of the innovative activity management of the machine – building enterprises and their role in the economic growing and innovative development of Ukraine. The main directions of innovative development of the machine – building enterprises are analyzed as well as the major ways of these directions balancing. The necessity of state support in forming of the innovative activity management in Ukraine is grounded. With the help of the received results the conclusions and suggestions about stimulation of innovation processes of the machine – building enterprises are formulated.

Ключові слова: інноваційний розвиток, інноваційна діяльність, інноваційні процеси.

Вступ. Ця тема є досить актуальною на даний час, адже наша країна знаходиться в кризовому стані, що викликає наростаюче напруження в суспільстві. Сьогодні, роль інновацій в економічній системі займає одне з провідних місць. В сучасних умовах, вони виступають найважливішим засобом забезпечення умов виходу з економічної кризи, структурних зрушень у

народному господарстві, зростання технічного прогресу, підвищення якісних показників господарської діяльності.

На даний час, всередині країні панує економічна і політична нестабільність, яка ще й підсилюється світовою фінансовою кризою. Тому саме зараз, особливо актуальним постає питання інноваційного розвитку. Економіка України в умовах глобальної фінансової кризи не зможе ефективно розвиватися без розвитку інновацій та впровадження нових технологічних рішень.

Економічна ситуація, яка склалась зараз в Україні, дуже складна. Серед сукупності причин, що сприяли економічній кризі та утримують перехід країни на траєкторію економічного зростання, чи не найголовнішою є низька інноваційна активність. У забезпеченні виходу економіки з кризового стану і стабільного її розвитку вирішальну роль відіграє науково - обґрунтована інноваційна політика держави. В Україні дотепер не створено обґрунтованої системи державної підтримки інноваційної діяльності підприємств. Вивести її з цієї ситуації може лише науково - обґрунтована інноваційна політика держави.

Проблемам державного управління інноваційною діяльністю машинобудівних підприємств України присвячені розробки вітчизняних науковців, а саме: Касич А.О. [1], Захаркіна Л.С. [2], Польова Н.М., Шпильова В.О. [3], Третяк В.В., Дронова Н.В. [4], Корінько М.Д. [5].

Постановка задачі. Сучасний економічний розвиток України неможливий без першочергового відродження машинобудівної галузі, яка є джерелом забезпечення засобами праці. Саме рівень якості машинобудівної продукції, її відповідність сучасним вимогам, закладають основи розвитку інших галузей економіки. Сьогодні в Україні, на більшості машинобудівних підприємств, питанням планування приділяється недостатньо уваги. В сучасних умовах, ключовою складовою розвитку підприємств машинобудування має стати розробка стратегічних планів, які повинні комплексно враховувати внутрішні та зовнішні чинники, тенденції та особливості економічних процесів, які відбуваються в Україні та світі. Мета статті – дослідження теоретичних положень, удосконалення методичних підходів і практичних рекомендацій щодо планування інноваційного розвитку машинобудівних підприємств.[2]

Результати дослідження. Машинобудівний комплекс України представлений сотнями підприємств різного масштабу та профілю діяльності, більшість з яких не працюють або завантажені не на повну потужність. Рівень продукції, яка випускається діючими підприємствами, здебільшого не відповідає міжнародним стандартам та не може конкурувати на рівні із західними аналогами. Так, частка машинобудівної продукції в структурі експорту України складає 13,6 %, що нижче світового рівня на 40,5 % [2].

У провідних країнах світу, термін служби технологічного обладнання не має перевищувати 7 – 10 років, а в Україні середній розрахунковий вік перевищує 20 років. Зношеність основних засобів в середньому в машинобудівній галузі складає 70 – 80 %. Щорічний відсоток оновлення обладнання є надзвичайно низьким – 0,01 % , тоді як провідних країнах світу з розвинутим машинобудуванням вважається, що щорічно повинно оновлюватись 10 – 12 % технологічного обладнання.

Проблемою, залишається і відсутність достатнього обсягу інвестиційних ресурсів, необхідних для виведення машинобудівної промисловості, на шлях інноваційно-конкурентного розвитку. Державні програми інноваційного розвитку часто не забезпечують очікуваних результатів, міністерства і відомства, обтяжені соціальною необхідністю підтримки традиційних виробництв, не мають достатньо коштів для інноваційних перетворень, а недержавні комерційні установи все ще не можуть здійснювати довгострокові проекти, які б забезпечували базові технологічні зміни [3].

Повільний розвиток машинобудівних підприємств у сфері інновацій тісно пов'язаний і з недосконалістю діючої системи оподаткування. Так, надмірний податковий тиск, спричинений необґрунтовано високими ставками податків на виробництво та імпорт інноваційної продукції не лише значно сповільнює інноваційну активність товаровиробників, а й змушує багато із них іти у тінь з метою виживання.

Розглянуті вище проблеми та тенденції розвитку інноваційної діяльності машинобудівної галузі, дозволяють запропонувати ряд заходів, насамперед, у сферах державної політики, які сприятимуть збільшенню кількості інноваційно-активних підприємств, забезпеченню їх фінансової стабільності та необхідного рівня конкурентних переваг як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках.

В Україні діють такі державні заходи активізації інноваційної діяльності машинобудівних підприємств:

1. Розробка та вдосконалення законодавчо-нормативної бази у сфері інноваційної діяльності
2. Розширення та модернізація інноваційної інфраструктури машинобудівного комплексу
3. Розробка і реалізація програм інноваційного розвитку машинобудівних підприємств
4. Удосконалення методів контролю і діагностики у процесі виготовлення і експлуатації машинобудівної продукції
5. Фінансове забезпечення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, що здійснюються підприємствами машинобудування для виготовлення нової продукції

Як показують дані статистики, у 2007 році від іноземних інвесторів надійшло коштів на суму 29489,4 млн. дол. США, з них у галузь машинобудування 1049,6 млн. дол. США, що є малою сумою для економічних зрушень. Лише за умов політичної, економічної та соціальної стабільності в країні, може відбутися залучення іноземного і вітчизняного капіталу в галузь.

Останнім часом, через фінансову скруту вітчизняні машинобудівні підприємства прагнуть забезпечити свою потребу в основних засобах за рахунок імпорту обладнання, яке було у використанні. При цьому обсяг українського ринку такого обладнання складає від 40 – 120 млн. дол. США. Це перетворює Україну на ринок збуту для машино-технічного «секонхенду», що погіршує технологічний рівень виробництва та значно ускладнює виготовлення сучасної, високоякісної, інноваційної продукції [1].

Неможливо довготривалий період виробляти високоякісну продукцію на

застарілому обладнанні або із застосуванням застарілих технологій. Недостатньо високий рівень виробництва рано чи пізно буде гальмувати освоєння та випуск нової високоефективної продукції. При цьому досягнення НТП не можуть в повному обсязі втілюватися в життя, що в свою чергу, не сприяє інноваційному розвитку підприємств.

Саме така ситуація спостерігається на сьогодні в машинобудівному комплексі України. В останні роки постійно скорочується кількість підприємств, які закупають нові технології (в машинобудуванні з 50 до 36), а також інноваційні основні засоби (в машинобудуванні з 184 до 174) [4].

У таких умовах підприємства машинобудування повинні переорієнтуватися на інноваційний шлях розвитку. Засобом реалізації довгострокових цілей інноваційного розвитку підприємств повинно стати планування, яке є основою створення та підвищення конкурентоспроможності, фінансового успіху впродовж тривалого періоду.

Висновки. Основними завданнями управління інноваційною діяльністю підприємства є формування пріоритетів його інноваційної діяльності, а також визначення потреби виробництва в інноваціях. Не менш важливим є визначення сфер застосування інновацій, забезпечення процесу створення і впровадження інновацій і його контроль.

Подальший розвиток машинобудівної галузі залежатиме як від вдосконалення державної підтримки інноваційної діяльності, так і від активності самих машинобудівних підприємств. Адже якщо підприємство ігнорує нововведення, то через деякий час ризикує стати неконкурентоспроможним, послабити свої позиції на ринку, втратити споживачів продукції, що у кінцевому результаті призведе до погіршення фінансового стану, виникнення кризових ситуацій і, як наслідок, можливого банкрутства. Саме тому особливу увагу слід звернути на стратегічне планування інновацій, яке сьогодні є найбільш слабким місцем для більшості українських машинобудівних підприємств.

Перелік посилань

1. Касич А.О. Стратегічні орієнтири інноваційного розвитку машинобудування України / Касич А.О. // Актуальні проблеми економіки. ISSN 1933 – 6788 . – 2007- №7. – с. 32 – 40.
2. Захаркіна Л.С. Збалансування економічного розвитку машинобудівних підприємств в процесі стратегічного планування / Захаркіна Л. С. // Актуальні проблеми економіки. – №3. – 2009. – с. 88 – 95.– ISSN 19336788.
3. Польова Н.М. Формування механізму управління інноваційною діяльністю машинобудівних підприємств / Польова Н.М., Шпильова В.О. // Актуальні проблеми економіки. – №3. – 2009. – с. 130-135. – ISSN 19336788.
4. Третяк В.В. Регіональна інноваційна система як основний об'єкт формування інноваційної політики / Третяк В.В., Дронова Н.В. // Актуальні проблеми економіки. – №3. – 2009. – с. 131-137. – ISSN 19336788.
5. Корінько М.Д. Інновації у діяльності суб'єктів господарювання / Корінько М.Д. // Актуальні проблеми економіки. – №5. – 2009. – с. 149-153.– ISSN 19336788.